

Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí

Informační podklad ke sdělení - Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí

Podklad k dokumentu Rady č. 10022/16
srpen 2016
zpracoval: Michal Pohl

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:..... 3
- Odůvodnění a předmět: . 3
- Obsah a dopad: 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí	Typ řady: interní
Zpracoval: Pohl, M.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu Rady č. 10022/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: srpen 2016	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova: integrace; migrace; migrant	Jazyk: CZ Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí

KOM(2016) 377 v konečném znění, kód Rady 10022/16

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

10. 6. 2016

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 20. června 2016, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 18. července 2016 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Integrace příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících na území EU je jedním ze základních cílů azylové a přistěhovalecké politiky EU. K naplnění tohoto cíle je jí čl. 79 odst. 4 Smlouvy o fungování EU svěřena pravomoc přijímat opatření pro povzbuzení a podporu činnosti členských států v této oblasti, kromě harmonizačních opatření. Evropská komise dlouhodobě podporuje integrační snahy členských států. V tomto ohledu shrnula své úsilí např. v dokumentech Společný program pro integraci z roku 2005¹ či v Evropská agenda pro integraci státních příslušníků třetích zemí z roku 2011.² Při výkonu svých pravomocí vychází Komise ze skutečnosti, že, podle názoru Komise, mnoho členských států čelí výzvám v oblasti integrace příslušníků třetích zemí a unijní opatření mohou přinést přidanou hodnotu díky strukturální podpoře.

Podle Komise je integrace příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících na území EU (ve stanovisku se bude dále hovořit o příslušnících třetích zemí v kontextu jejich legálního pobytu) nezbytným předpokladem hospodářského rozvoje a sociální soudržnosti. V tomto ohledu ve svých dokumentech Komise chápe integraci jako „obousměrný dynamický proces vzájemného přizpůsobování migrantů a přijímacích společností.“³

¹ KOM(2005) 389 v konečném znění

² KOM(2011) 455 v konečném znění ze dne 20. července 2011.

³ KOM(2011) 455 v konečném znění ze dne 20. července 2011, str. 2 či projednávaný dokument.

- **Obsah a dopad:**

Cílem akčního plánu pro integraci státních příslušníků třetích zemí je posílit a podpořit úsilí členských států v jejich snahách o integraci příslušníků třetích zemí a současně obsahuje náhled na finanční či provozní podporu Komise členským státům v této oblasti.

Podle Komise patří k největším problémům přístup příslušníků třetích zemí k bydlení, práci a vzdělávání, přičemž jsou oproti státním příslušníkům více ohroženi sociálním vyloučením. Další výzvu pro členské státy představuje uprchlická krize, z čehož pramení specifické potřeby pro tyto typy příslušníků třetích zemí.

Komise ve svém přístupu vychází z myšlenky vytváření soudržných společností a obousměrné integrace. To znamená, že usiluje o zapojení všech osob ve společnosti a integraci neomezuje jen na potřeby trhu práce či osvojení si jazyka, ale zahrnuje v to rovněž porozumění základním hodnotám EU. Obousměrnost integrace chápe nejen jako očekávání, že státní příslušníci třetích zemí přijmou základní hodnoty EU či si osvojí jazyk, ale také to, že jim bude nabídnuta smysluplná účast na hospodářství a společnosti členského státu, kde se usadí.

K dosažení deklarovaných cílů stanoví Komise politické priority a nástroje pro provádění těchto priorit; priority rovněž obsahují výzvy členským státům k přijetí určitých opatření.

První z těchto priorit jsou opatření před příjezdem a před odjezdem. Komise v tomto ohledu hodlá mimo jiné zahájit projekty zaměřené na místní komunity, včetně programů na znovusídlení. Členské státy jsou v tomto rámci Komisí vyzvány, aby podporovaly např. tzv. soukromý sponzoring (např. prostřednictvím neziskových organizací) znovusídlování uprchlíků s cílem zapojit místní komunity do procesu integrace.

Další prioritou je vzdělávání. V této oblasti upozorňuje Komise na skutečnost, že úspěšné vzdělání a zvládnutí jazyka hostitelské země je naprosto nezbytnou součástí úspěšné integrace a zejména děti by měly mít právo na vzdělání, které jim umožní rozvoj. Komise v tomto ohledu např. hodlá příslušníkům třetích zemí distribuovat licence na e-learningové jazykové kurzy, podporovat akce vzájemného učení (např. úvodní lekce, podpora mezikulturního vědomí apod.) či odstraňovat překážky zapojení dětí do předškolního vzdělávání. Členské státy jsou v tomto ohledu vyzvány, aby vybavily učitele dovednostmi ke zvládnutí rozmanitosti a podporovaly nábor učitelů pocházejících z prostředí migrantů. Členské státy by rovněž měly podporovat a umožňovat členství dětí příslušníků třetích zemí v předškolních zařízeních.

Třetí prioritou je integrace na trh práce a přístup k odborné přípravě. Podle Komise je jedním z největších problémů nízká zaměstnanost žen, překvalifikovanost pracovníků a nižší stupeň pracovní ochrany a odměňování. Pozitivně Komise vnímá skutečnost, že mnohé členské státy EU umožňují brzký vstup na trh práce žadatelům o mezinárodní ochranu. V tomto ohledu Komise hodlá např. podpořit změny v oblasti uznávání kvalifikací, které by reflektovaly nabyté vzdělání příslušníků třetích zemí či zahájí projekty na podporu integrace uprchlíků na trh práce a podpoří integraci žen na trh práce. Členské státy jsou vyzvány, aby podpořily vstup dotčených osob na trh práce, např. včasným posuzováním dovedností a kvalifikací či umožnily žadatelům o azyl brzký přístup na pracovní trh, zejména když je zřejmé, že jim ochrana bude udělena.

Čtvrtou prioritou je přístup k základním službám, zejména k bydlení. Přístup k bydlení považuje Komise za důležitý, zvláště v počátečních fázích pobytu, ale také i z dlouhodobého hlediska. Neméně důležitý je podle Komise rovněž přístup k zdravotní péči, v tom smyslu, že zdraví ovlivňuje ostatní oblasti života, zejména pracovní a sociální. Komise zamýšlí podporovat využívání finančních prostředků na vybudování vzdělávací, zdravotnické a obytné infrastruktury pro potřeby příslušníků třetích zemí. Dále hodlá podporovat vzájemné učení a sdílení vědomostí pokud jde o boj proti

izolaci a vytváření ghett. Členské státy jsou vyzvány, aby zajistily spravedlivý přístup k bydlení, vzdělání a zdravotnictví a vytvořily sítě zdravotníků zaměřujících se na duševní zdraví uprchlíků.

Poslední prioritou je aktivní účast a sociální začleňování. Jako důležité se Komisi jeví zapojení příslušníků třetích zemí zejména do kulturních a sportovních aktivit, neboť ty od samého počátku umožňují dialog a vzájemné porozumění. Komise v této oblasti hodlá zahájit projekty na podporu mezikulturního dialogu a kulturní rozmanitosti, zahájí projekty na podporu integrace mládeže a hodlá spolupracovat s Radou a Evropským parlamentem na přijetí směrnice proti diskriminaci. Komise v této souvislosti vyzývá členské státy, aby podporovaly integrační projekty, plně provedly antidiskriminační předpisy a zvyšovaly zapojení příslušníků třetích zemí do demokratických struktur.

Co se týče financování těchto politik, podle Komise je finanční podpora jedním z důležitých předpokladů jejich úspěchu. V tomto ohledu lze podle Komise využít financování prostřednictvím strukturálních a investičních fondů, včetně Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR akční plán v obecné rovině vítá, byť se domnívá, že Komise by měla být zdrženlivá k výkonu svých, byť doplňkových, pravomocí v této oblasti. Z procedurálního hlediska pozitivně nevnímá skutečnost, že dokument byl vypracován bez možnosti konzultací s členskými státy. Pokud jde o jednotlivé oblasti, vláda ČR nesouhlasí např. s integračními programy pro žadatele o mezinárodní ochranu či s podpůrnými opatřeními v oblasti bydlení pro osoby jiné, než jsou držitelé mezinárodní ochrany.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Příslušným výborem pro projednání tohoto dokumentu v Evropském parlamentu byl ustaven Výbor občanské svobody, spravedlnost a vnitřní záležitosti. Dokument dosud nebyl projednán; nachází se prozatím v přípravné fázi v Evropském parlamentu.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 1. 9. 2016 a usnesením č. 299 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí KOM(2016) 377 v konečném znění, kód Rady 10022/16;
2. **zdůrazňuje**, že integrace cizinců primárně spadá do kompetence členských států a odmítá jakékoliv zasahování EU do tohoto svrchovaného práva ČR nad rámec svěřených kompetencí;
3. **vyjadřuje zásadní znepokojení**, že Akční plán v oblasti integrace cizinců ze třetích zemí byl vypracován zcela samostatně Evropskou komisí bez přispění členských států, s vyloučením možnosti připomínkového řízení. Takový krok je v oblasti integrace cizinců, která spadá jednoznačně primárně do kompetence členských států, nebezpečný, a proto takovýto postup VEZ vnímá záporně a důrazně se proti němu ohrazuje;
4. **podporuje** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto dokumentu.